

Uniți pentru români. Puternici, doar împreună !

Moțiunea echipei Grindeanu la Congresul Extraordinar al PSD – 2025

CUPRINS

Moțiunea echipei Grindeanu – Congresul Extraordinar al PSD, 7 noiembrie 2025

PROLOG

I. PSD în fața unei lumi care se schimbă

- 1.1 O lume în transformare
- 1.2 O nouă paradigmă: economie și demnitate
- 1.3 Echilibrul între globalizare și suveranitate
- 1.4 PSD – un factor european de echilibru

II. Analiza situației partidului

- 2.1 O forță redutabilă cu o nevoie de clarificare identitară
- 2.2 PSD – între rezultatele guvernărilor și percepția publică
- 2.3 Cultura politică internă
- 2.4 PSD, ca spațiu de echilibru
- 2.5 Direcții de reformă internă

III. Participarea la guvernare și coaliții

- 3.1 Protecție socială activă
- 3.2 Dezvoltarea echitabilă
- 3.3 Respectul față de muncă
- 3.4 Dialogul social
- 3.5 Coerența dintre eficiență și justiție socială

IV. PSD și valorile naționale

- 4.1 România spațiu al solidarității, nu al diviziunii
- 4.2 Un partid deschis
- 4.3 Cultură, educație și memorie
- 4.4 Credința ca forță morală
- 4.5 Demnitate națională și suveranitate democratică
- 4.6 Coeziunea teritorială

V. Alături de cei care nu se pot apăra

- 5.1 O datorie istorică
- 5.2 Principiul solidarității active
- 5.3 Politici pentru incluziune socială
- 5.4 Protejarea comunităților vulnerabile
- 5.5 Sănătatea și educația – pilonii protecției sociale

VI. Investiții și dezvoltare echitabilă

- 6.1. Infrastructura, coloana vertebrală a coeziunii naționale
- 6.2. Investiții în comunitățile mici și mijlocii
- 6.3. Infrastructura socială
- 6.4. Reducerea decalajelor dintre regiuni

VII. PSD și reforma statului

VIII. Digitalizarea și umanizarea tehnologiei

IX. Educația ca investiție în viitor

X. PSD și Europa

- 10.1. PSD, o voce a echilibrului european
- 10.2. Europa socială, răspunsul la inegalități
- 10.3. România și agenda socială europeană
- 10.4. România ca furnizor de proiecte europene
- 10.5. Uniunea Europeană și protecția identităților naționale
- 10.6. România și viitorul instituțional al Uniunii
- 10.7. PSD în familia social-democrată europeană
- 10.8. Europa și viitorul generațiilor tinere

XI. Securitatea națională și apărarea României

XII. Împotriva austerității

XIII. PSD și solidaritatea cu Republica Moldova

XIV. FINAL

PROLOG.

În fiecare epocă, un partid care a scris istoria trebuie să țină cont de experiența acumulată și să treacă la o nouă etapă.

Partidul Social Democrat (PSD) a fost, în ultimele trei decenii, arhitectul stabilității românești. A fost chemat să redreseze țara și să gestioneze crizele, a apărat instituțiile, a dezvoltat economia, a oferit coerență și siguranță.

Un partid nu trăiește doar din amintirea reușitelor, ci din **puterea de a-și identifica noi obiective, adaptate prezentului, dar și orientate spre viitor**. România a evoluat constant, în ultimii 35 de ani, iar PSD a ținut pasul cu această evoluție. România este acum mai conectată, mai educată, dar și mai polarizată. **Românii pun acum accent mai mult pe respect, demnitate, stabilitate, vor o direcție clară și rezultate concrete.**

Această moțiune este **un exercițiu de luciditate colectivă**. Ea pornește din conștiința că un partid de centru-stânga modern trebuie să țină mereu pasul inclusiv cu generațiile noi pe care le reprezintă, într-un context moral, intelectual și european mereu în schimbare.

Trăim într-o epocă a paradoxurilor: avem cea mai mare libertate din istorie, dar și cea mai adâncă neîncredere; cel mai mare nivel de conectare între persoane, dar și cea mai mare singurătate socială. Tehnologia ne unește, dar ne și distanțează. Economia se dezvoltă, dar inegalitățile cresc.

România are nevoie de **o forță care să restabilească un scop comun** – să arate că modernitatea și solidaritatea nu se exclud, că economia poate fi eficientă fără cinism, că progresul și moralitatea nu se exclud, că noile tehnologii pot crește coeziunea socială. Această forță politică trebuie să fie PSD – partidul care a dovedit că știe să guverneze, iar acum trebuie să dovedească că **știe să inspire din nou**.

Social-democrația viitorului trebuie să fie definită de **responsabilitate, echilibru și empatie**. O social-democrație lucidă, care înțelege globalizarea, dar nu uită de comunități. O social-democrație europeană, care apără munca, dreptatea și respectul, fără a confunda solidaritatea cu dependența sau curajul cu radicalismul. PSD propune o **viziune bazată pe echilibru** – între stat și piață, între libertate și protecție, între național și european, între tradiție și inovație. Într-o lume a extremelor, echilibrul este o **probă de curaj**.

Această moțiune este o **reformă rațională și profundă** – o schimbare de abordare. Partidul Social Democrat trebuie să fie **un spațiu de merit, de competență și de idei**. Trebuie să deschidă porțile către generațiile tinere, către profesioniști, către mediul academic și către societatea civilă. Schimbarea nu înseamnă înlocuirea oamenilor, ci **înlocuirea inerției cu inspirația**. PSD are resursele, oamenii și structura pentru a rămâne reperul politic central al României.

Europa nu este pentru noi o direcție impusă, ci **spațiul natural al modernității românești**. România nu trebuie să fie elevul ascultător al Uniunii Europene, ci **partenerul lucid** care aduce echilibru și solidaritate. Europa viitorului trebuie să fie **Europa muncii, a educației, a echității și a respectului**. Aceasta este Europa în care PSD crede și pentru care va lupta.

Această moțiune este o chemare la responsabilitate. Moțiunea nu este doar un document politic, ci **un angajament**.

Vom guverna mai eficient, vom asculta în continuare toate opiniile, dar vom decide cu măsură.

Vom fi alături de români, vom promova valorile social-democrate.

Vom continua să facem politică împreună cu românii și pentru români.

Este nevoie de un PSD unit, care are o identitate clară și obiective bine definite.

Această moțiune este începutul drumului spre echilibru, demnitate și responsabilitate.

I. PSD ÎN FAȚA UNEI LUMI CARE SE SCHIMBĂ

1.1. O lume în transformare. Ordinea internațională în care s-a format România postcomunistă se află astăzi într-o perioadă de instabilitate. Războiul din proximitate, criza energetică, populismul și prăbușirea încrederii în instituții definesc o nouă realitate geopolitică. Statele sunt chemate să-și redescopere rostul, iar partidele politice, în special cele tradiționale, sunt obligate să se redefiniească. Europa traversează, simultan, o criză de securitate și o criză de sens. Instituțiile sale sunt funcționale, dar limbajul său s-a îndepărtat de cetățeni. Democrația care a oferit stabilitate continentului timp de șapte decenii, este contestată de radicalismele născute din inegalitate și frustrare. Într-o lume saturată de informație, dar dornică de încredere, **solidaritatea socială devine resursa strategică a secolului XXI.**

România se află în mijlocul acestei reconfigurări globale, cu un statut paradoxal: suntem membri ai Uniunii Europene și ai NATO, dar ne aflăm la periferia economică. Suntem

beneficiarii integrării, dar și victimele decalajelor interne. Avem creștere economică, dar și una dintre cele mai mari rate ale sărăciei din UE. În mod real, România trăiește două realități care se intersectează rar: una urbană, digitalizată, deschisă; alta rurală, sărăcită și care nu își face suficient de auzită vocea.

În acest context, **misiunea PSD** este aceea de a formula o **strategie națională bazată pe echilibru** – o politică de centru-stânga care îmbină stabilitatea macroeconomică cu protecția socială, modernizarea tehnologică cu tradiția din comunități, deschiderea europeană cu demnitatea națională.

Europa nu poate supraviețui doar ca uniune economică; are nevoie să se reîntemeieze ca **proiect social**. Fără un nou contract între capital și muncă, între centrele bogate și periferiile vulnerabile, între generațiile de azi și cele de mâine, ideea europeană riscă să devină doar o construcție inutilă. România trebuie să participe activ la această redefinire. Nu ca beneficiar tăcut al deciziilor altora, ci ca stat membru capabil să propună **o agendă de solidaritate și coeziune**.

Echipa noastră propune ca PSD să devină în Europa de Est **purtătorul de cuvânt al unei noi stângi pragmatice**, care înțelege competitivitatea, dar nu abandonează protecția socială. Pentru noi, **Europa** este **spațiul extins al proiectului românesc de modernitate**.

În ultimii ani, politica românească s-a radicalizat. Într-un asemenea climat, **echilibrul devine o virtute politică**. Echilibrul nu înseamnă indecizie, ci discernământ. El înseamnă capacitatea de a ține împreună două valori fundamentale: libertatea și protecția. PSD trebuie să reprezinte **vocea centrului moral al României**, acel centru care nu se identifică nici cu ideologia austerității, nici cu populismul radical. Social-democrația trebuie să rămână o **forță rațională, capabilă să păstreze solidaritatea într-o societate polarizată**.

1.2. O nouă paradigmă: economie și demnitate. După decenii în care progresul a fost măsurat doar prin cifre, România are nevoie de o **viziune economică orientată spre calitatea vieții**. Economia nu mai poate fi un scop în sine, ci un instrument care să asigure cetățenilor demnitate. Cifrele nu pot justifica inegalitatea, iar competitivitatea nu poate fi scuză pentru precaritate. Un partid social-democrat trebuie să urmărească, înainte de orice, crearea unei **societăți ce garantează demnitatea fiecărui individ**: unde salariul acoperă nevoile, unde munca este respectată, unde profitul este corelat cu responsabilitatea, și unde prosperitatea nu este un privilegiu, ci **o normalitate socială**.

1.3. Echilibrul între globalizare și suveranitate. România are nevoie de o strategie realistă în raport cu globalizarea. Trebuie să ne apărăm interesele economice și sociale în interiorul unei Europe solidare. Această doctrină a „**suveranității sociale**” nu este o

întoarcere la trecut, ci o formă de maturitate: suveranitatea înseamnă astăzi capacitatea de a garanta bunăstarea propriilor cetățeni în fața presiunilor globalizării.

1.4. PSD – un factor european de echilibru. Partidul Social Democrat trebuie să-și asume rolul de **voce regională a social-democrației pragmatice și responsabile**. Într-o Europă dominată de extrema dreaptă și de radicalisme de stânga, PSD are datoria să reprezinte **modelul social-democrat echilibrat, rațional și constructiv**, capabil să aducă la aceeași masă sindicatele, mediul de afaceri, mediul academic și comunitățile locale. România poate deveni un **laborator al reconstrucției social-democrației europene**: o țară care arată că progresul și solidaritatea nu se exclud, că digitalizarea nu concurează cu tradiția comunităților, și că statul social poate fi modern fără să fie birocratic.

Echilibrul – între competiție economică și solidaritate, între globalizare și suveranitate, între România și Europa – devine **noul orizont doctrinar al PSD**. Partidul nostru nu trebuie să aleagă între trecut și viitor, ci să le armonizeze printr-o cultură politică a **responsabilității și demnității**.

Moțiunea echipei Grindeanu pornește de la această convingere: România poate face parte din construcția europeană fără să-și piardă identitatea, poate fi competitivă fără să sacrifice solidaritatea, și poate fi modernă fără să-și uite rădăcinile. PSD trebuie să fie **centrul moral al acestei reconstrucții, care păstrează echilibrul între ceea ce suntem și ceea ce vrem să devenim**.

II. ANALIZA SITUAȚIEI PARTIDULUI

2.1. O forță redutabilă cu o nevoie de clarificare identitară. Partidul Social Democrat este cea mai mare forță politică a României democratice. Este partidul care, timp de peste trei decenii, a asigurat echilibrul instituțional, a protejat populația vulnerabilă și a menținut coeziunea teritorială a țării. PSD este pilonul stabilității românești – un partid cu rădăcini, structuri, oameni și experiență. În spatele acestei forțe administrative este nevoie de o clarificare doctrinară. PSD este un partid de centru-stânga, promovează progresul social și economic, dar nu și progresismul – în forma percepută la ora actuală de societatea românească.

Ambiguitatea doctrinară. În încercarea de a ne adresa tuturor categoriilor sociale, PSD a fost din ce în ce mai puțin înțeles de propriul electorat. Uneori partidul a evitat să mai vorbească despre redistribuire, protecția muncii și echitate. Am dat sentimentul că ne rușinăm de propria misiune. Am abandonat limbajul social, înlocuindu-l cu cel strict tehnic.

O formațiune social-democrată care nu mai are curajul să recunoască importanța apărării muncitorilor, pensionarilor, tinerilor cu dificultăți financiare și clasei de mijloc vulnerabile, cedează locul populismului care mimează toate aceste forme de protecție socială.

PSD trebuie să aibă din nou curajul să vorbească despre **demnitate și echitate** ca obiective politice legitime.

2.2. PSD – între rezultatele guvernărilor și percepția publică. Guvernările PSD au produs rezultate incontestabile: creștere economică, investiții în infrastructură, protecție socială, stabilitate financiară. Aceste reușite nu au fost convertite mereu în capital de încredere pe termen mediu și lung. Suntem un partid perceput ca eficient, dar nu creează emoție. Românii nu ne contestă competența. Ne mulțumim să fim doar partidul care repară, fără să creăm convingeri.

Organizațiile PSD sunt printre cele mai stabile din Europa Centrală: au continuitate, expertiză și o infrastructură unică. Din păcate, concentrarea doar pe eficiență ne-a făcut să ne pierdem contactul cu generațiile noi, cu profesioniștii din diverse domenii, cu diaspora. Filialele noastre au funcționat bine ca mașinării electorale, dar rareori ca laboratoare civice. PSD trebuie să fie redescoperire **dezbaterea internă**. Trebuie să construim o **cultură a competiției**, bazată și pe idei nu doar pe oameni.

2.3. Cultura politică internă. Cultura noastră organizațională a rămas, în multe locuri, ierarhică, prudentă, defensivă. Această cultură a fost utilă PSD în momentele de criză, dar, din păcate, ea riscă să devină un factor de stagnare. Tinerii se consideră ignorați, elitele locale se izolează, iar comunicarea între generații este aproape inexistentă. În loc să încurajăm inițiativa, am preferat predictibilitatea.

Un partid puternic este cel care permite libertății de exprimare și ideilor noi să devină motoare ale reformei.

Imaginea PSD în societate este una paradoxală. Deși este asociat cu eficiența administrativă, PSD este considerat un partid rigid. Mulți români spun că PSD „ține țara în echilibru”, dar puțini cred că poate oferi un viitor diferit.

Pe plan extern, PSD este considerat un partid stabil și demn de respect, o forță de centru-stânga pragmatică!

România tânără are nevoie de o social-democrație care să ofere și garanția progresului, nu doar șabloane conservatoare.

2.4. PSD ca spațiu de echilibru. Chiar și așa, PSD rămâne **forța politică românească ce își propune constant să țină România unită**. Într-o societate fragmentată – între rural și urban, între tineri și vârstnici, între credință și modernism – PSD este liantul.

Avem nevoie de o **reformă internă**. Echilibrul nu poate fi menținut doar prin prezență, ci prin **semnificație**. Trebuie să dăm un sens stabilității și direcție puterii. Să fim partidul care apără și trecutul, dar creionează viitorul.

2.5. Direcții de reforma internă.

De ce este necesară memoria greșelilor? Numai un partid care are **curajul de a-și recunoaște greșelile** poate merge mai departe cu demnitate.

În ultimii douăzeci de ani, am traversat momente de glorie și de declin. Am câștigat alegeri și am pierdut din încredere. Deși am dezvoltat economia, am pierdut elitele urbane. Deși am guvernat competent, nu ne-am făcut înțeleși. Deși în perioada guvernărilor PSD s-au făcut cele mai mari investiții, rezultatele nu au ajuns să fie cunoscute suficient de bine de oameni.

Partidul Social Democrat are nevoie de o **reformă consecventă, profundă și calmă**, bazată pe idei și responsabilitate. Reforma reală înseamnă adaptarea **culturii politice** care modelează comportamentele. Un partid modern se reorganizează prin **clarificări morale și intelectuale**.

Reașezare ideologică. Partidul trebuie să-și regăsească vocea doctrinară într-o epocă în care polarizarea, tehnocrația și populismul au golit politica de conținut. Social-democrația românească trebuie să exprime o **viziune modernă despre muncă, echitate, libertate și respect**.

Munca – nu trebuie să fie doar o formă de supraviețuire, ci și o sursă de demnitate; fiecare român trebuie să aibă posibilitatea de a trăi decent din munca proprie.

Echitatea – nu egalitate aritmetică, ci acces egal la șanse; România trebuie să reducă decalajele sociale între regiunile istorice.

Libertatea – drepturi, dar și responsabilități.

Respectul – trebuie să se manifeste în toate aspectele de zi cu zi: respect pentru lege, pentru muncă, pentru diferențele de opinie.

Comunicare. Una dintre marile reforme necesare PSD nu este structurală, ci **comunicațională**. Partidul trebuie să învețe din nou **să vorbească cu românii**. Să înlocuiască limbajul de lemn cu un limbaj direct și empatic.

Fiecare lider trebuie să explice **politicile publice** și să arate impactul lor concret. PSD trebuie să-și recapete vocea credibilă a unui partid care nu doar impune, ci mai întâi explică.

Cultura performanței. PSD trebuie să devină un partid al **rezultatelor măsurabile**. Liderii trebuie evaluați prin **impactul real al muncii lor**.

Trebuie să introducem un **sistem intern de evaluare** pe baza unui set de indicatori: participare publică, impact electoral, vizibilitate comunitară, implicare civică. Să promovăm o cultură a **asumării și a feedbackului** – succesul se recunoaște, eșecul se analizează, dar nu se ascunde. Fiecare organizație locală trebuie să aibă un **plan anual de acțiune politică și civică**, monitorizat la nivel regional și național.

Performanța nu înseamnă doar scoruri electorale, ci și **calitatea încrederii câștigate**. Un lider performant nu este cel care doar obține voturi, ci acela care se bucură de respectul comunității.

Deschidere către societate. PSD trebuie să fie deschis ideilor relevante ale societății, să colaboreze cu ONG-uri, sindicate, universități, asociații civice, mediul cultural și profesional.

Relația cu sindicatele trebuie să devină un real **parteneriat strategic pentru protecția muncii și a angajaților**. Colaborarea cu mediul academic trebuie abordată prin **proiecte de cercetare și politici publice** în domenii sociale, educaționale și de dezvoltare teritorială. Universitățile, ONG-urile și inițiativele civice locale pot deveni **parteneri în elaborarea politicilor noastre publice**.

III. PARTICIPAREA LA GUVERNĂRI ȘI COALIȚII

Pentru Partidul Social Democrat, guvernarea nu este un trofeu electoral, ci o **responsabilitate civică**. Am fost chemați la guvernare nu doar pentru că am câștigat alegeri, ci pentru că am fost **singurul partid capabil să țină țara în echilibru**. Această moștenire ne oferă legitimitate, dar ne și obligă. Prezența la guvernare nu înseamnă doar a administra instituțiile statului, ci și a păstra **încrederea românilor**.

PSD a fost, de multe ori, rolul de garant al stabilității. Însă participarea noastră la guvernare trebuie să aibă o **bază doctrinară clară**: orice guvern PSD sau la care PSD participă trebuie să respecte câteva principii de la care nu avem voie să ne abatem:

3.1. Protecția socială activă – măsuri care reduc inegalitățile. Statul este un **partener al cetățenilor**. Aceasta înseamnă politici de sprijin pentru familii și copii, programe de locuire și formare profesională, investiții în servicii de sănătate publică și educație, programe pentru incluziunea socială a comunităților marginalizate.

3.2. Dezvoltarea echitabilă – investiții proporționale cu nevoile comunităților. PSD va susține o guvernare care distribuie investițiile în funcție de **nevoile reale ale**

comunităților, nu de influența lor politică. România nu poate fi o țară de centre privilegiate și periferii uitate. Guvernarea social-democrată trebuie să urmărească **reducerea decalajelor regionale** prin: infrastructură modernă în toate regiunile; acces egal la servicii publice; stimularea investițiilor locale; sprijin pentru zonele defavorizate și pentru mediul rural.

3.3. Respectul față de muncă – fiscalitate corectă, salariu decent, demnitate profesională. PSD va promova o **fiscalitate echitabilă**, care protejează veniturile mici și medii; **creșterea graduală a salariului minim**, legată de productivitate și costurile reale ale vieții; **contracte de muncă corecte** și combaterea exploatării; **programe de formare profesională** care să asigure adaptarea la economia digitală. Respectul față de muncă înseamnă și **respect pentru profesioniști**, fie că lucrează în sectorul public, fie în cel privat. Înseamnă **recunoaștere, predictibilitate și protecție**.

3.4. Dialogul social – colaborare cu sindicate, ONG-uri, mediul economic și academic. Guvernarea social-democrată trebuie să redevină un spațiu al **consultării permanente** cu partenerii sociali. PSD își propune instituționalizarea **Dialogului Social Național**, un mecanism trimestrial de consultare între Guvern, sindicate, patronate, universități și organizații civice. Scopul este să urmărim armonizarea intereselor, anticiparea crizelor și stabilirea direcțiilor strategice comune.

3.5. Coerența dintre eficiență și justiție socială. Progresul nu se obține prin austeritate, ci prin înțelepciune și echitate. Adevărata guvernare este cea care reușește să fie eficientă, dar empatică.

Lecțiile alianțelor trecute. În istoria recentă, PSD a fost parte a mai multor coaliții de guvernare. O alianță politică nu este blamabilă în principiu, dar devine un risc atunci când oamenii nu înțeleg de ce există și ce urmărește. Coalițiile trebuie construite pe o viziune de țară, nu pe o matematică de voturi.

Pentru viitor, PSD își asumă un set de **principii etice și politice** privind participarea la guvernare.

Claritatea doctrinară: este un lucru important, în orice guvernare. PSD trebuie să-și păstreze identitatea de centru-stânga, să apere echitatea, solidaritatea și dreptatea socială.

Transparență publică: alianțele trebuie explicate public, cu obiective și termene, în fapt un **contract social cu cetățenii**.

Pentru Partidul Social Democrat, participarea la guvernare nu înseamnă doar asumarea unui mandat administrativ, ci **angajamentul unui contract social reînnoit** între stat și

cetățean. Un partid de centru-stânga modern se definește prin modul în care folosește puterea pentru **a reduce inegalitățile și a promova solidaritatea socială**.

PSD participă în prezent la o coaliție guvernamentală, care necesită echilibru, diplomatie și perseverență. Această colaborare este un **act de responsabilitate**. Am acceptat să guvernăm împreună pentru a proteja România de instabilitate, fără a renunța la valorile noastre.

Rolul nostru în această coaliție este protejarea muncii, a familiilor vulnerabile și asigurarea unui echilibru în dezvoltarea regiunilor. **Drepturile fundamentale ale cetățenilor** sunt esențiale, de aceea nu vom accepta compromisuri împotriva românilor.

PSD a fost și rămâne partidul în care românii au avut încredere atunci când țara a avut nevoie de echilibru. O guvernare bună nu este cea care adună aplauze, ci cea în urma căreia se obțin rezultate concrete pentru oameni: școli reparate, pensii echitabile, spitale funcționale, fabrici repuse în funcțiune și familii care aleg să trăiască și să muncească în România.

IV. VALORILE NAȚIONALE ALE PSD

4.1. România – spațiu al solidarității, nu al diviziunii. PSD consideră că **patriotismul modern** nu se exprimă prin slogane, ci prin capacitatea de a transforma România într-o țară echitabilă, coerentă și funcțională.

4.2. Un partid deschis. A fi român înseamnă a crede în valori universale exprimate în propria limbă: libertate, solidaritate, respect pentru muncă, credință și demnitate.

Partidul Social Democrat trebuie să redea demnitatea noțiunii de patriotism. Patriotismul nostru este unul **tolerant, civic și solidar**: tolerant pentru că nu se hrănește din ură, civic, pentru că se manifestă prin fapte, nu prin discursuri și solidar, pentru că îi include și pe cei care gândesc altfel.

4.3. Cultură, educație și memorie. PSD a susținut mereu ideea că statul are datoria să protejeze și să finanțeze cultura, ca **resursă de coeziune națională**. De la biblioteci publice până la teatre, muzee, școli de artă și comunități creative, investiția în cultură este o investiție în identitate.

Educația trebuie să fie accesibilă și de calitate. Reforma școlii românești trebuie să restabilească **respectul pentru profesor și pasiunea pentru cunoaștere**.

4.4. Credința ca forță morală. PSD respectă libertatea religioasă și diversitatea confesiunilor, dar crede că Biserica, în toate formele ei, rămâne un partener esențial în

consolidarea solidarității sociale. Dialogul între stat și culte trebuie să fie unul de respect reciproc, orientat spre **binele comun**.

4.5. Demnitate națională și suveranitate democratică. PSD apără dreptul de a decide politicile proprii în cadrul parteneriatelor europene și internaționale, fără a-și abandona interesele economice și culturale. Vrem să negociem de la egal la egal în Uniunea Europeană, odată cu asumarea standardelor acestei apartenențe.

4.6. Coeziunea teritorială. PSD a fost și rămâne **partidul echilibrului regional**. De la primele programe de dezvoltare rurală până la politicile de coeziune actuale, am înțeles că națiunea nu există doar în capitală, ci și în orașele mici, în sate, în zonele montane și în comunitățile istorice.

În România viitorului prosperitatea se regăsește echilibrat, iar fiecare regiune își valorifică specificul. Patriotismul adevărat nu se măsoară în discursuri, ci în drumuri, școli și spitale construite în toate colțurile țării.

V. ALĂTURI DE CEI CARE NU SE POT APĂRA

5.1. O datorie istorică. De la începuturile sale, Partidul Social Democrat a avut o misiune limpede: **să fie vocea celor care nu sunt ascultați și scutul celor care nu se pot apăra**.

Aceasta este fundamentul pe care se sprijină întreaga social-democrație românească. De-a lungul deceniilor, am învățat că dezvoltarea economică fără protecție socială produce nedreptate, iar protecția socială fără dezvoltare produce stagnare. Echilibrul dintre cele două reprezintă esența social-democrației moderne: **nu lăsăm pe nimeni în urmă**.

5.2. Principiul solidarității active. Statul este **un partener al cetățeanului**. PSD își reafirmă responsabilitatea față de trei categorii vulnerabile:

Copiii și tinerii defavorizați: Combaterea abandonului școlar prin programe de sprijin financiar și educațional, extinderea serviciilor de tip afterschool public și a consilierii familiale, acces gratuit la cultură, sport, formare profesională și programe de locuire pentru tinerii care muncesc.

Pensionarii și vârstnicii au nevoie de pensii decente corelate cu costurile reale ale vieții, de servicii sociale comunitare și centre de zi, de programe preventive de sănătate și de acces rapid la medicamente.

Angajații și familiile cu venituri mici trebuie să beneficieze de reducerea fiscalității pe munca slab remunerată. Trebuie să ne concentrăm pe protecția drepturilor angajaților,

și creșterea salariului minim cu productivitatea și cu inflația, dar și pe programe de reconversie profesională în domenii emergente. Aceste măsuri au rolul menținerii unui **echilibru social**.

5.3 Politici pentru incluziune socială. Cu fiecare român integrat pe piața muncii sau/și în sistemul educațional, comunitățile prosperă. PSD își propune: dezvoltarea unui **sistem integrat de servicii publice locale**: asistență socială, consiliere, educație, sănătate; reformarea ANOFM și a structurilor de ocupare pentru a deveni platforme reale de formare; parteneriate public-privat pentru integrarea profesională a persoanelor vulnerabile; consolidarea rolului **economiei sociale** – cooperative, întreprinderi sociale, microproiecte locale.

5.4. Protejarea comunităților vulnerabile. PSD propune lansarea unor **Programe de Redresare Comunitară** – instrumente de dezvoltare locală integrată, bazate pe investiții în infrastructură, crearea de centre sociale multifuncționale, stimularea mediului de afaceri local, microcreditare și consiliere pentru micii producători. Aceste programe trebuie să devină un **simbol al solidarității**.

5.5. Sănătatea și educația – pilonii protecției sociale. Acces egal la sănătate și educație! PSD își reafirmă prioritatea de a investi în **prevenția medicală** și extinderea rețelei de centre locale de sănătate; **reforma școlii publice** – calitate, infrastructură, programe moderne; **reducerea decalajului urban-rural** pentru serviciile de bază.

VI. INVESTIȚII ȘI DEZVOLTARE ECHITABILĂ

6.1. Infrastructura – coloana vertebrală a coeziunii naționale. PSD își asumă finalizarea tuturor **coridoarelor strategice de conectare internă și europeană**: Autostrada Sibiu- Pitești (A1), Autostrada Moldovei (A7), Autostrada Unirii (A8), Autostrada Sudului (A6), Inelul Transcarpatic (Târgu Mureș – Bistrița – Suceava).

Fiecare kilometru de autostradă construit în regiunile defavorizate înseamnă **investiții, locuri de muncă și acces la servicii**.

PSD susține **modernizarea completă a rețelei feroviare**, inclusiv introducerea trenurilor de navetă metropolitană și electrificarea integrală a rutelor principale. Transportul feroviar trebuie să redevină **opțiune viabilă pentru cetățeni**. Dezvoltarea liniilor regionale este esențială pentru orașele mici și comunitățile periferice.

PSD consideră că tranziția ecologică trebuie făcută **fără a sacrifica regiunile industriale vulnerabile**. Vom investi în modernizarea rețelelor de energie electrică, extinderea sistemelor de gaze și în programe de **energie regenerabilă comunitară**.

Regiunile afectate de restructurări (Valea Jiului, Oltenia, Hunedoara) trebuie sprijinite prin **fonduri de tranziție justă** și prin **recalificare profesională reală**.

Accesul la internet de mare viteză este **drept social** în secolul XXI. România rurală nu poate rămâne deconectată de la lume. PSD susține programul „**Satul Digital**” – aducerea rețelei de internet și a serviciilor publice online în fiecare comună, cu sprijin european și parteneriate public-private.

6.2. Investiții în comunitățile mici și mijlocii. PSD va promova investiții în construcția de locuințe, transport local, educație, cultură și infrastructură socială în municipii și orașe medii și mici, precum și în reabilitarea spațiilor publice, clădirilor istorice și infrastructurii comunitare. Vom promova **parteneriate regionale** între municipii și comune, pentru servicii integrate: salubritate, transport, spitale, energie.

6.3. Infrastructura socială. PSD propune ca în viitor să fie promovate programe pentru construirea de **centre regionale de sănătate**, în fiecare regiune istorică, un program național de **școli sigure și moderne**, cu infrastructură digitală precum și extinderea serviciilor sociale comunitare (centre pentru vârstnici, copii, persoane cu dizabilități) în toate comunitățile urbane. Vom continua să promovăm **dezvoltarea locuințelor sociale** și de sprijin pentru tineri în orașele mici și **rețele de centre culturale și biblioteci digitale rurale**, pentru acces egal la educație și cultură.

6.4. Reducerea decalajelor dintre regiuni. Autostrăzile, căile ferate, spitalele și școlile nu sunt doar proiecte tehnice, sunt **instrumente de coeziune națională**. România are nevoie de o viziune integrată a infrastructurii.

VII. PSD ȘI REFORMA STATULUI

România de astăzi suferă mai puțin de lipsa legilor și mai mult de **lipsa încrederii** în capacitatea statului de a le aplica corect. PSD propune o reformă care nu se măsoară în organigrame, ci în **calitatea relației dintre stat și cetățean**.

Statul trebuie să fie mai eficient, de aceea PSD propune un **stat echilibrat**, construit pe patru piloni:

1. **Funcționalitate** – instituții cu atribuții clare, cu proceduri simple, și angajați competenți
2. **Transparență** – date puse la dispoziția publicului, posibilitatea unui control civic real
3. **Digitalizare** – un acces rapid la informații și proceduri, eliminarea birocrăției inutile, și creșterea vitezei de răspuns a autorităților

4. **Profesionalism** – comportament decent și corect față de cetățeni.

PSD susține o **reformă a funcției publice** bazată pe competență, merit și formare continuă. Trebuie să ducem mai departe **depolitizarea reală** a pozițiilor tehnice și **formare digitală și etică** pentru toți angajații din sectorul public. Un stat eficient începe cu funcționari respectați și bine pregătiți.

România are nevoie de un **stat digital accesibil**, care să aducă administrația la un click distanță pentru fiecare cetățean, dar fără a exclude pe cei care nu au acces la tehnologie.

PSD propune realizarea de platforme unice, un portaluri integrate pentru toate serviciile publice și conectarea automată a bazelor de date între instituții. Vom urmări și eliminarea completă a copiilor pe hârtie și a deplasărilor inutile, continuarea de programe de **alfabetizare digitală** pentru cetățenii din mediul rural și seniori și crearea de **centre de asistență digitală** în primării, pentru sprijin direct.

Digitalizarea trebuie să elibereze timpul oamenilor, nu să-i încarce cu noi formulare online.

Reforma statului nu se poate face doar de la centru. România are nevoie de **o nouă generație de descentralizare** – una bazată pe competență locală, autonomie fiscală și solidaritate regională. Principiile acestei reforme sunt clare: deciziile se iau **acolo unde impactul este direct**, finanțarea urmează competența, solidaritatea între regiuni devine mecanism, iar decizia se mută spre comunități.

PSD va promova un **Pact Național pentru Descentralizare**, care să stabilească clar competențele între nivelurile administrației, reducând suprapunerile și blocajele birocratice. Statul devine astfel **o arhitectură normativă instabilă** – un sistem complex, dar incoerent.

PSD susține o **verificare sistematică a legislației**, prin codificarea domeniilor majore (muncă, sănătate, educație, mediu), eliminarea normelor redundante, standardizarea procedurilor administrative și introducerea **testului de impact social** pentru orice proiect de lege.

Statul român trebuie să treacă de **la o atitudine autoritară** (*statul care cere*) la una de **parteneriat** (*statul care servește*). Aceasta înseamnă o nouă relație între cetățean și administrație: bazată pe respect, predictibilitate și transparență.

PSD propune o **cartă a serviciilor publice**, care să garanteze dreptul la răspuns instituțional în maximum 30 de zile, acces gratuit la datele proprii din bazele de date publice, compensarea automată în caz de eroare administrativă și coduri etice obligatorii pentru interacțiunea dintre funcționari și cetățeni.

Reforma statului este condiția de bază pentru orice proiect social-democrat. Un stat ineficient nu poate fi social. Un stat birocratic nu poate fi modern. PSD își asumă misiunea de a construi **un stat echilibrat, digital, descentralizat și empatic**, capabil să ofere cetățenilor siguranță, respect și eficiență.

VIII. DIGITALIZAREA ȘI UMANIZAREA TEHNOLOGIEI

România se află în plin proces de transformare digitală, dar riscă să repete erorile modernizării anterioare: să avanseze tehnologic, fără a reduce inegalitățile sociale. PSD susține o **digitalizare cu sens uman**, bazată pe acces egal, protecția datelor și educație digitală.

Principiile noastre vor fi următoarele:

Tehnologia trebuie să slujească omul, nu invers. România are nevoie de o strategie clară prin care inovația să fie pusă în **serviciul comunității**. Digitalizarea trebuie să simplifice viața cetățeanului, nu să o complice.

Accesul la internet și competențele digitale – drepturi fundamentale. Accesul la internet și la competențele digitale trebuie să fie **drepturi fundamentale ale cetățeanului modern**. Fiecare român, indiferent de vârstă, venit sau regiune, trebuie să aibă șansa de a participa la viața digitală a statului.

PSD va acționa pentru extinderea rețelelor de internet în toate comunitățile rurale prin programul „*Satul Digital*”, va promova alfabetizare digitală pentru adulți și seniori, cu sprijinul administrațiilor locale, va include competențele digitale în programa școlară obligatorie și va proiecta centre comunitare de asistență digitală pentru cetățeni.

Statul trebuie să garanteze **controlul democratic al tehnologiei**, nu să devină dependent de ea, fiecare sistem automatizat trebuie să poată fi explicat, auditat și contestat de oameni.

Protejarea locurilor de muncă în procesul de automatizare

Digitalizarea economiei nu trebuie să aducă **insecuritate socială**. Progresul tehnologic trebuie însoțit de politici de **recalificare, protecție și adaptare**. PSD va susține programe de formare profesională pentru noile meserii digitale.

Reglementarea etică a inteligenței artificiale. Inteligența artificială va schimba tot ceea ce știm despre economie, muncă și informare. Dar această transformare trebuie să fie **ghidată de etică, nu de profit**. PSD susține crearea unui **cadru național de reglementare a AI**, în acord cu standardele europene, pentru a preveni manipularea

informațională, utilizarea datelor personale fără consimțământ, discriminarea algoritmică și pierderea transparenței decizionale.

Scopul digitalizării nu este să înlocuiască munca, ci să o **elibereze de rutină și să-i sporească valoarea**.

Este necesară o Cartă Națională a Drepturilor, document-cadru care să garanteze: **protecția vieții private** și a datelor personale, **dreptul la educație digitală** pentru toate vârstele, dar și alte drepturi, cum ar fi: **dreptul la deconectare**, pentru echilibrul între viața profesională și cea personală, **dreptul la transparență algoritmică**, pentru a înțelege cum sunt folosite datele noastre și **dreptul la echitate digitală**, pentru a preveni discriminarea tehnologică.

Această Cartă este o garanție că progresul tehnologic va merge mână în mână cu respectul pentru om.

IX. EDUCAȚIA, CA INVESTIȚIE ÎN VIITOR

PSD consideră educația o **prioritate națională absolută** pentru generațiile următoare. Partidul Social Democrat propune o **strategie națională pe 20 de ani pentru transformarea sistemului educațional**, bazată pe cinci direcții majore de acțiune.

Reducerea abandonului școlar și sprijinul pentru familii. Abandonul școlar este nu doar un eșec educațional, ci **un eșec social**. Copilul care părăsește școala devine adultul vulnerabil de mâine. România are nevoie de programe integrate de prevenție care să cuprindă sprijin financiar pentru familiile cu venituri mici, masă caldă și servicii de consiliere, rețele de mentori și consilieri comunitari, nu doar meditatiți plătiți de părinți, parteneriate între școală, autorități și comunitate.

Afterschool public și școli de meserii moderne. România are nevoie de **educație adaptată la realitatea socială**. Afterschool-ul public trebuie să devină **serviciu de stat**. Copiii trebuie să aibă unde să învețe, unde să fie sprijiniți, unde să fie în siguranță. În paralel, PSD susține și **reînființarea școlilor de meserii**, a învățământului dual, cu programe moderne, parteneriate cu mediul economic și certificări europene. Un stat echilibrat are nevoie nu doar de absolvenți de universități, ci și de **o generație de profesioniști calificați, respectați și bine plătiți**.

Universități competitive și cercetare finanțată corect este o altă direcție. O țară modernă nu se măsoară doar în exporturi, ci și în **cunoașterea pe care o produce**. PSD propune creșterea finanțării universităților și a cercetării, încurajarea cooperării cu industria și sprijinirea tinerilor cercetători. Trebuie create **campusuri regionale de excelență** care să devină poluri de inovare în parteneriat cu mediul privat. Cercetarea

trebuie să fie tratată ca **investiție strategică în competitivitatea României**, nu ca anexă bugetară a ministerului.

Digitalizarea inteligentă a școlii – progres fără excludere. Digitalizarea educației trebuie să fie un proces **incluziv și echilibrat**. Vom susține dotarea completă a școlilor cu infrastructură digitală, platforme educaționale accesibile și sigure, formarea profesorilor în competențe digitale și programe speciale pentru zonele rurale și copii fără resurse. Digitalizarea nu trebuie să înlocuiască profesorul, ci să-l sprijine.

Profesorii – coloana vertebrală a reformei. Fără profesori respectați și bine pregătiți, nicio reformă educațională nu poate reuși. PSD susține crearea unui alt statut pentru dascălii noștri care să garanteze formare continuă finanțată de stat, salarizare corectă și predictibilă, protecție socială și profesională, – programe de mentorat pentru debutanți.

Profesorul trebuie să redevină una dintre **autoritățile morale** ale societății. Nu putem cere performanță acolo unde nu oferim respect. Fiecare clasă reparată, fiecare copil sprijinit, fiecare profesor format înseamnă o generație mai sigură și o țară mai puternică.

X. PSD ȘI EUROPA

10.1. PSD – o voce a echilibrului European. PSD propune o **viziune de echilibru**: integrare europeană fără abandonarea suveranității democratice; participare activă la decizii, nu doar conformare pasivă; aliniere la obiectivele europene, dar și adaptare la realitățile românești. Pro-europenismul nu înseamnă obediență. Înseamnă competență, demnitate și inițiativă.

10.2. Europa socială – răspunsul la inegalități. PSD consideră că **Europa viitorului trebuie să fie o Europă a protecției, nu doar a competiției**. În centrul reformei europene trebuie să stea **cetățeanul, nu consumatorul**.

10.3. România și agenda socială europeană. PSD propune ca țara noastră să promoveze în Uniune o **agendă socială europeană** centrată pe cinci obiective strategice:

Dreptul la muncă decentă. Salariul minim european trebuie corelat cu costurile reale ale vieții, nu cu statistici reci. Nu este normal ca cetățenii care trăiesc în aceeași Uniune să aibă standarde de viață radical diferite. Munca decentă este **condiția de bază a demnității europene**. România trebuie să susțină armonizarea graduală a salariilor și a condițiilor de muncă în Uniune, dar și un **cadru de protecție comună pentru lucrătorii mobili** – șoferi, muncitori sezonieri, îngrijitori. Cetățeanul european nu trebuie să fie forță de muncă ieftină, ci partener egal.

Tranziție ecologică justă. Europa se află în plin proces de tranziție către o economie verde. Dar această transformare trebuie să fie **dreaptă și incluzivă**. România, cu experiența sa de țară industrială aflată în reconversie, poate propune un model de **tranziție ecologică justă**, care protejează locurile de muncă și comunitățile dependente de industriile clasice. PSD susține crearea unui **mecanism european de solidaritate verde**, care să finanțeze reconversia profesională, dezvoltarea infrastructurii sustenabile și reindustrializarea inteligentă a regiunilor afectate. Lupta pentru mediu nu se poate duce împotriva oamenilor. O tranziție corectă este aceea care salvează planeta și păstrează demnitatea muncii.

Educație și formare profesională pentru toate vârstele. Într-o lume a automatizării și digitalizării accelerate, educația devine **prima formă de protecție socială**. România trebuie să fie promotorul unei **Strategii Europene pentru Educație Continuă**, care să ofere tuturor cetățenilor posibilitatea de a se adapta la noile cerințe ale pieței muncii. Această strategie trebuie să combine: formarea profesională adaptată la economia digitală, programe pentru adulți și vârstnici, sprijin pentru tinerii care aleg meserii practice, burse europene pentru specializări în domenii critice. Educația nu este doar investiție în capital uman, ci **garanție de libertate și stabilitate**.

Reforma politicii de coeziune – mai multă autonomie, mai multă încredere. Politica de coeziune a fost unul dintre cele mai de succes instrumente europene, dar are nevoie de **modernizare**. România trebuie să militeze pentru o **reformă a acestei politici**, care să acorde **mai multă flexibilitate și autonomie regiunilor mai puțin dezvoltate**.

Proiectele trebuie gândite pe termen lung, nu în cicluri electorale. Fondurile europene nu trebuie să fie doar finanțare, ci **mecanisme de transformare socială**. Trebuie create reguli clare, dar simple, care să reducă birocrăția și să crească eficiența administrativă.

Europa traversează o etapă în care presiunile geopolitice și tranziția ecologică pun la încercare **echilibrul între apărare, economie și solidaritate**. PSD consideră că **politica de coeziune nu trebuie sacrificată** în numele altor priorități, oricât de importante ar fi acestea.

Apărarea comună și tranziția verde sunt esențiale, dar ele nu pot fi construite pe **inegalități teritoriale și sociale**. O Europă sigură și verde, dar divizată economic, ar fi o contradicție în termeni. Politica de coeziune trebuie să rămână **inima financiară a solidarității europene**, iar fondurile sale nu pot fi diminuate pentru a acoperi deficitele altor agende. Dezvoltarea echilibrată este, în sine, **cea mai bună formă de securitate și sustenabilitate**.

Nicio strategie de apărare nu poate compensa prăbușirea încrederii sociale. Iar fără coeziune, nici tranziția verde, nici Europa însăși nu pot fi durabile.

Consolidarea Pilonului European al Drepturilor Sociale. PSD susține **întărirea Pilonului European al Drepturilor Sociale** ca fundament al unei Uniuni care se întoarce la cetățenii săi. Acest pilon nu trebuie să rămână o declarație de principii, ci să devină **bază de evaluare a tuturor politicilor europene**.

El trebuie să garanteze: acces egal la servicii publice de calitate; protecție socială pentru toți lucrătorii, inclusiv cei din forme atipice de muncă; drepturi egale între femei și bărbați în piața muncii; respectarea drepturilor sindicale și a dialogului social european.

Această agendă socială europeană propusă de PSD pleacă de la o idee simplă: că **echitatea este noul nume al integrării**. Europa viitorului nu va fi cea a competiției între state, ci cea a cooperării între oameni.

10.4. România ca furnizor de proiecte europene. PSD își propune ca România să devină un **furnizor de proiecte europene**: politici de coeziune și echitate teritorială; modele de tranziție justă pentru regiunile industriale; programe de solidaritate digitală și rurală; politici de vecinătate și stabilitate în Europa de Est. Prin consolidarea parteneriatelor cu partidele social-democrate din regiune, România poate deveni **centrul estic al unei Europe sociale pragmatice**.

10.5. Uniunea Europeană și protecția identităților naționale. PSD apără ideea unei Uniuni care respectă **diversitatea limbilor, tradițiilor și culturilor**. România poate oferi modelul unui **patriotism european**, în care identitatea națională nu contravine solidarității cu celelalte statele din UE.

10.6. România și viitorul instituțional al Uniunii. Dezbateră privind reformarea Uniunii Europene – extinderea Zonei Euro, consolidarea Politicii Externe comune, crearea unei apărări europene – trebuie privită din perspectiva **interesului național integrat**. PSD susține o **integrare graduală, pragmatică, bazată pe capacități reale, nu pe presiune politică**. Aderarea la Zona Euro trebuie făcută **atunci când România este pregătită structural**. În domeniul apărării, România trebuie să rămână un partener strategic al NATO, dar și **susținător activ al unei politici europene de securitate complementare**.

10.7. PSD în familia social-democrată europeană. Partidul Social Democrat trebuie să-și consolideze poziția în **Partidul Socialiștilor Europeni (PES)** și în **Internaționala Socialistă**. Într-o perioadă în care social-democrația europeană caută reînnoire, PSD poate deveni **pilonul central al stângii din Europa Centrală și de Est**. Prioritățile noastre în plan European vor fi: promovarea unei „**Europe a muncii decente**”, nu doar a capitalului liber; susținerea reformei fiscale europene bazate pe contribuții echitabile ale marilor corporații; apărarea **Pilonului Social European** ca fundament al integrării;

10.8. Europa și viitorul generațiilor tinere. Uniunea Europeană trebuie să fie proiectul tinerilor, nu doar al instituțiilor. Europa trebuie să însemne **educație accesibilă, mobilitate profesională echitabilă, programe culturale și de voluntariat, dreptul de a trăi decent acasă.** PSD consideră că **viitorul Uniunii Europene se va măsura în șansele reale oferite tinerilor.** De aceea, susținem o **politică europeană integrată pentru tineret,** care să combine **educația de calitate** cu **formarea profesională reală,** nu formală, **programe de mobilitate europeană** cu posibilitatea revenirii în țară fără pierderea statutului profesional și **programe de locuire accesibilă pentru tineri,** finanțate din fonduri comune.

O Uniune care le oferă șansa unei vieți demne și unui ideal comun va fi o Uniune care va supraviețui și se va dezvolta. Când tinerii simt că Europa este și despre ei, Europa încetează să mai fie un proiect al trecutului și devine o promisiune a viitorului.

Pentru PSD, Europa nu este un ideal abstract, ci **spațiul firesc al modernității românești.**

XI. SECURITATEA NAȚIONALĂ ȘI APĂRAREA ROMÂNIEI

Apartenența României la NATO și la Uniunea Europeană este fundamentul stabilității noastre. Cele două nu sunt structuri paralele, ci **pilonii complementari ai aceleiași garanții de libertate.** România trebuie să rămână **un partener credibil și activ** în ambele. Trebuie să ne apărăm propriul teritoriu, dar și să participăm la apărarea colectivă. În fața noilor amenințări, unitatea euroatlantică este o **necesitate morală, dar și un obiectiv realist.**

Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii (SUA). România trebuie să rămână **cel mai stabil aliat al Americii în regiune,** dar și un exemplu de predictibilitate politică și maturitate instituțională. Această relație trebuie să devină **un parteneriat al modernizării,** nu doar al securității: investiții americane în infrastructura strategică, colaborare în energie și industrie verde, transfer de tehnologie în domenii emergente și programe de educație comună pentru tineri și profesioniști.

Reindustrializarea strategică. România trebuie să-și reconstruiască **capacitatea industrială strategică,** integrându-se în noul plan european de reindustrializare. Trebuie să redevenim **producători,** nu doar consumatori: de energie, de echipamente, de tehnologie.

Europa însăși are nevoie de o nouă politică industrială, iar România poate fi parte din această nouă strategie prin investiții în **industria de apărare, energie regenerabilă, agricultura sustenabilă și inovație tehnologică.**

PSD susține creșterea graduală a bugetului apărării, modernizarea tehnologică a armatei.

Respectul pentru uniformă și profesia de militar. Apărarea României începe cu oamenii care aleg să poarte uniforma sa. Respectul față de ei trebuie să se manifeste printr-o salarizare decentă, dar și prin echipamente și tehnică militară mai performante.

Recunoaștere pentru rezerviști și veterani. România datorează o recunoștință durabilă celor care au servit sub drapel. PSD va susține o politică coerentă de **respect și sprijin pentru rezerviști și veterani**, prin programe de integrare profesională și formare continuă, – servicii medicale specializate, facilități pentru acces la educație și locuire, programe culturale și de mentorat pentru tineri.

Sistemul de pensii și solde al personalului militar și al structurilor de ordine publică trebuie să fie **echitabil, predictibil și demn**. Diferențele de venituri trebuie corectate printr-o viziune unitară, care să respecte principiul contributivității, dar și **specificul profesiei militare**, unde riscul și responsabilitatea nu pot fi măsurate doar în ani de muncă, ci în **vieți puse în slujba binelui public**.

Apărarea României nu înseamnă doar tehnologie și bugete, ci și **respectul pentru oameni, pentru jurământul lor și pentru memoria celor care au servit**.

XII. ÎMPOTRIVA AUSTERITĂȚII

Austeritatea lovește întotdeauna în cei mai vulnerabili: în lucrătorii din servicii publice, în pensionari, în tineri, în comunitățile rurale. Ea suspendă progresul sub pretextul disciplinei și erodează încrederea în democrație. România a trăit deja consecințele acestei politici – scăderea nivelului de trai, emigrație masivă, slăbirea sistemelor publice.

PSD respinge ferm ideea că reducerea cheltuielilor sociale ar fi o formă de modernizare. Un stat nu se eficientizează prin **renunțare**, ci prin **reformă inteligentă**.

Criza economică din 2008–2010 a fost gestionată în România printr-un program sever de austeritate. Reducerea salariilor, blocarea investițiilor publice și creșterea taxelor au avut efectul unui șoc colectiv. Rezultatul a fost o economie dezechilibrată, un stat slăbit și o societate deprimată. S-au reparat indicatorii, dar s-au frânt destine.

Acea experiență trebuie să rămână **un avertisment istoric**: politicile de austeritate nu reconstruiesc încrederea, ci o distrug. Ele nu reduc sărăcia, ci o redistribuie în jos. Nu întăresc statul, ci îl golesc de legitimitate morală. România nu mai poate repeta această greșală.

PSD susține o **politică economică responsabilă, dar umană**. Echilibrul fiscal este important, însă **nu poate fi atins sacrificând coeziunea socială**. Un buget este moral atunci când cifrele sale reflectă grija pentru oameni. Modelul nostru va fi cel al **disciplinei inteligente**, bazat pe trei principii; **eficiența resurselor**, nu tăierea lor, **reformă structurală**, nu amputare financiară și **investiții în oameni**, nu economii din drepturile lor.

România trebuie să-și mențină deficitul sub control, dar nu prin tăieri arbitrare, ci prin prioritizare, digitalizare, combaterea risipei și o **fiscalitate corectă**.

Un stat social-democrat modern trebuie să combine **disciplina bugetară** cu **echitatea fiscală**. Adevărata reformă fiscală nu înseamnă doar colectare mai mare, ci **împărțirea echitabilă a poverii fiscale**.

Principiile propuse de PSD, greu acceptate de partenerii politici în ultimii ani vor rămâne aceleași: **impozitare progresivă moderată**, care protejează veniturile mici și medii, **eliminarea privilegiilor fiscale nejustificate**, **combaterea evaziunii mari**, prin cooperare interinstituțională, **stimularea investițiilor locale** prin politici fiscale regionale și **sprijinirea capitalului românesc** prin reinvestirea profitului în economia națională.

Reducerea cheltuielilor publice sub pretextul austerității duce inevitabil la **degradarea infrastructurii și a serviciilor sociale**. PSD consideră investițiile publice **nu un cost**, ci **o formă de echitate aplicată**. România are nevoie de investiții constante în **sănătate, educație și locuire**, de proiecte majore de **infrastructură teritorială și digitală**, de **modernizarea administrației**, nu micșorarea ei arbitrară și de investiții în **cercetare, inovare și tranziție verde**. Aceste investiții creează locuri de muncă, reduc sărăcia și sporesc competitivitatea națională.

Politicile sociale ca investiție în viitor. Cheltuielile sociale nu sunt o povară, ci o **formă de capital uman și moral**. Ele produc rezultate economice pe termen lung: sănătate publică mai bună, educație de calitate, forță de muncă productivă.

PSD se angajează să mențină și să extindă: **programele de sprijin pentru familii**, **majorarea treptată a salariului minim**, **măsuri pentru reducerea sărăciei energetice**, **reforma sistemului de pensii**, pentru echitate între generații. Într-o economie modernă, prosperitatea trebuie să se vadă în fiecare gospodărie, nu doar în statisticile de la final de an.

A fi împotriva austerității nu înseamnă a fi împotriva disciplinei. Înseamnă a fi **pentru responsabilitate morală** în economie. Pentru o cultură publică în care guvernarea se bazează pe **măsură, transparență și grijă**.

PSD propune o **strategie de responsabilitate economică umanistă**, care combină eficiența cu justiția socială. Aceasta implică planificare fiscală realistă pe termen lung, stabilitate legislativă pentru mediul de afaceri, parteneriat stat–investitori–comunități, transparență totală în cheltuirea banului public. Aceasta este alternativa social-democrată la austeritate: **responsabilitate, eficiență și grijă față de oameni**.

România are nevoie de o economie morală, în care cifrele să exprime **bunăstarea comună, nu doar stabilitatea contabilă**. PSD respinge orice formă de austeritate care sacrifică prezentul în numele unui viitor abstract. Singura cale responsabilă este **reforma socială, echitatea fiscală și investiția în oameni**.

XIII. PSD ȘI SOLIDARITATEA CU REPUBLICA MOLDOVA

Republica Moldova, parte a istoriei noastre. PSD a susținut constant parcursul democratic și european al Republicii Moldova. Această relație trebuie consolidată prin **politici concrete de solidaritate**.

Republica Moldova traversează cel mai dificil, dar și cel mai promițător moment din istoria sa modernă. Procesul de integrare europeană nu este doar o decizie geopolitică, ci un **proiect de reconstrucție instituțională și morală**. PSD susține, fără echivoc, **aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană**.

România trebuie să fie **principalul avocat al Moldovei la Bruxelles**, dar și **partenerul său sincer în reforme**.

PSD trebuie să rămână **partener constant al forțelor democratice de la Chișinău**. Sprijinul politic înseamnă dialog permanent cu partidele proeuropene din Republica Moldova, colaborare între parlamentele celor două țări și consolidarea relației între administrațiile locale.

România trebuie să acționeze cu **respect pentru suveranitatea Moldovei**, dar și cu **claritate în obiectivul comun: apartenența la familia europeană**.

Războiul din Ucraina a arătat cât de fragilă este regiunea noastră. PSD susține consolidarea **capacității administrative și de apărare a Moldovei**, prin parteneriate cu Uniunea Europeană, NATO și România. România trebuie să rămână **scutul de stabilitate al vecinilor săi**, dar și **factorul de predictibilitate**.

XIV. FINAL

România echitabilă – este promisiunea noastră comună. Moțiunea „**Uniți pentru români. Puternici, doar împreună!**” propune o direcție clară: o Românie în care dezvoltarea economică este corelată cu justiția socială, în care fiecare regiune are șansa de a prospera.

România trebuie să fie o țară **cu infrastructuri moderne, o țară în care munca este protejată, educația este respectată, iar demnitatea este un drept și nu un privilegiu.**

Într-o Europă care se schimbă, România trebuie să aibă o voce fermă. Iar **PSD trebuie să fie acea voce: mereu responsabilă și matură!**

Partidul Social Democrat trebuie să rămână cel mai important partid politic din Romania.

PSD este partidul care apără românii și care construiește o societate corectă.

Reforma internă, începută prin această moțiune, este și un exercițiu de onestitate.

Ne recunoaștem greșelile și nu le repetăm. Ne modernizăm fără să ne pierdem identitatea. Rămânem partidul echilibrului și al decenței.

Congresul PSD 2025 trebuie să consacre o nouă etapă a partidului, definită de claritate doctrinară, modernizare internă, solidaritate atât națională, cât și europeană.

Acesta este angajamentul nostru față de România și față de români.

Echipa Grindeanu – PSD 2025

„Uniți pentru români. Puternici, doar împreună!”

Document programatic propus în Congresul Extraordinar al PSD –
București, 7 noiembrie 2025